

## Notulen VV

**Datum:** 27 september 2023, 13:20 - 16:33 uur  
**Plaats:** VV-zaal Leiden  
**Verslag:** Hans Emck, Vi.a.Vi Office Management

### Aanwezigen:

|                                                       |                                                            |
|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| Dhr. R.A.M. van der Sande (dijkgraaf)                 | Dhr. K. Buskermolen (Water Natuurlijk)                     |
| Mevr. M. Middendorp (SAD)                             | Dhr. H. van der Kaap (PvdD)                                |
| Dhr. J.B. Knapp (hoogheemraad VVD)                    | Mevr. J.M. van den Broek (PvdD)                            |
| Dhr. A.G. Straathof (hoogheemraad BBB)                | Dhr. J.A. Stenfert Kroese (PvdD)                           |
| Dhr. J.G.M. Schouffoer (hoogheemraad Natuurterreinen) | Dhr. A.J.G. Burger (CDA)                                   |
| Mevr. M.R. Verkleij-Lemmers (hoogheemraad CDA)        | Dhr. J.A.M. van der Slot (Agrarisch)                       |
| Dhr. J.P. de Vries (hoogheemraad Agrarisch)           | Mevr. D.J.M. Corbey (Natuurterreinen)                      |
| Dhr. H. Hazenoot (BBB)                                | Dhr. J.B. van den Berg (AWP voor water, klimaat en natuur) |
| Dhr. W. van Roon (BBB)                                | Dhr. R.A. Roorda (ChristenUnie-SGP)                        |
| Mevr. V.M.M. Van der Burg (BBB)                       | Dhr. J. van Pareren (JA21)                                 |
| Dhr. J.L. van Oeveren (VVD)                           | Dhr. A.H.J. van Strien (50PLUS)                            |
| Mevr. S.F. Jahan (VVD)                                |                                                            |
| Dhr. H.C.M. Kortman (VVD)                             | <b>Afwezig met kennisgeving:</b>                           |
| Mevr. A.H.G. van Zantvoort (PvdA)                     | Mevr. S.U. Dewkalie (Water Natuurlijk)                     |
| Mevr. L.M. Willemse (PvdA)                            | Dhr. W.H.B. van Dunné (PvdA)                               |
| Dhr. H. van Dijk (Water Natuurlijk)                   | Dhr. H.J. van Egmond (BBB)                                 |
| Mevr. A.V. Baerveldt (Water Natuurlijk)               | Mevr. K. van Rooten (PvdA)                                 |

### Verder aanwezig:

de heren P. Pieters en J. Bots, Rekenkamercommissie;  
 de dames K. Barnhoorn en M. Goldenberg, afdeling communicatie

### 1. Opening, vaststelling, agenda en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 13.20 uur. Hij deelt mee dat de vergadering door een technische storing op dit moment helaas niet wordt uitgezonden.

Op 11 oktober bestaat Rijnland 768 jaar. Dat wordt gevierd met een Rijnlandlezing, die wordt verzorgd door de NRC-journalisten Boon en Dallinga. Er zijn nog enkele toegangskaarten beschikbaar.

Er zijn afmeldingen ontvangen van de leden Dewkalie, Van Dunné, Van Egmond en Van Rooten.

De vergadering van 22 november is in verband met de landelijke verkiezingen verplaatst naar 29 november. De reservedata in december zijn vervallen. Voortaan zal het vervallen van vergaderdata van tevoren worden afgestemd met de fractievoorzitters.

De voorzitter stelt voor agendapunt 5.4 af te handelen als hamerpunt. Bij agendapunt 5.2 is een motie aangekondigd door Water Natuurlijk. Hij stelt voor de aangekondigde motie Medicijnrestenbehandeling te behandelen onder agendapunt 6. Hij stelt voor om bij de burap (5.1) de TKN-memo inzake de personele bezetting (7.1) te betrekken. De VV stemt in met de wijzigingsvoorstellen.

De voorzitter stelt voor geheimhouding op te leggen op de aanvullende beantwoording van de technische vragen op grond van artikel 55b van de Waterschapswet tot het moment van gunning van het werk. De VV legt de geheimhouding op:

*VV-besluit:*

*op het document 'Beantwoording Technische vragen VV 27 september 2023 - geheim' geheimhouding op te leggen op grond van artikel 55.b van de Waterschapswet, juncto artikel 5.1, tweede lid onder letter b van de Wet Open Overheid tot het moment van gunning van het project Zwanenburg.*

Hoogheemraad De Vries roept de VV op om op 4 oktober de beeldvormende vergadering over de begroting bij te wonen. Er is dan nog ruimte om input te leveren. Desgevraagd bevestigt hij dat er een opname wordt gemaakt die terug kan worden gezien.

Hoogheemraad Knapp deelt mee dat zijn eindschrijving is geaccepteerd en dat hij binnenkort afstudeert.

*De agenda wordt gewijzigd vastgesteld: agendapunt 5.4 Rekenkamerrapport Grip op informatieveiligheid wordt als hamerstuk behandeld.*

## **2. Spreekrecht**

Er hebben zich geen belangstellenden aangemeld.

## **3. Benoeming commissieleden**

### **3.1. Benoeming leden commissie geloofsbrieven**

*VV-besluit:*

*De leden Willemse, Van Dijk en Roorda worden benoemd tot lid van de commissie geloofsbrieven.*

De commissie voor de geloofsbrieven, bestaande uit mevrouw Willemse en de heren Van Dijk en Roorda, heeft zich gebogen over de aangeleverde stukken. De voorzitter van de commissie, de heer Roorda, brengt verslag uit.

De heer Roorda leest het (verkorte) proces-verbaal voor van het verrichte onderzoek naar de geloofsbrieven van de twee voorgestelde commissieleden.

De geloofsbrieven zijn beoordeeld op basis van een aantal artikelen in de Kieswet, de Waterschapswet en het Reglement van Orde van het hoogheemraadschap Rijnland en zijn door de commissie in orde bevonden. De heren R. van Ginkel (CU-SGP) en Q.A.A. de Bruin (Natuurterreinen) worden voorgedragen voor benoeming.

### **3.2. Benoeming en beëdiging commissieleden**

*VV-besluit:*

*1. Met ingang van 27 september 2023 te benoemen tot commissielid CU-GSP: dhr. R. van Ginkel en Natuurterreinen: dhr. Q.A.A. de Bruin.*

De heer Van Ginkel legt de eed af.

De heer De Bruin legt de verklaring en belofte af.

[De voorzitter overhandigt beiden een bos bloemen en schorst de vergadering voor een kort moment om de aanwezigen in de gelegenheid te stellen de benoemde commissieleden te feliciteren].

[Na heropening van de vergadering meldt de voorzitter dat de vergadering inmiddels wordt uitgezonden.]

## **4. HAMERSTUKKEN**

### **4.1. Normenkader 2023**

*Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorgestelde besluit vast:*

*VV-besluit:*

*Het geactualiseerde normenkader 2023 - ten behoeve van de financiële rechtmatigheid(-scontrole) - vast te stellen.*

### **4.2. Rekenkamerbrief Bestuursondersteuning**

*Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorgestelde besluit vast:*

*VV-besluit:*

1. *De aanbevelingen over te nemen om te monitoren of de bestuursondersteuning voldoende is en of de financiële ruimte voor training en opleiding vergroot zou moeten worden;*
2. *Regelmatig met de Rekenkamercommissie te overleggen over de onderwerpen die aan de orde zijn bij verdieping of onderzoek, en over de wijze waarop de RKC de VV kan helpen om de kaderstellende en controlerende rol te versterken.*

#### **4.3. Wijziging gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis**

*Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorgestelde besluit vast:*

*VV-besluit:*

*De gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis te wijzigen.*

#### **4.4. VV-rapporteurschap Het Waterschapshuis**

Mevrouw Corbey verklaart dat haar fractie van mening is dat het rapporteurschap niet afdoet aan de informatieplicht van het college ten aanzien van de gemeenschappelijke regelingen. Zij wil worden geacht tegen het voorstel te hebben gestemd.

*Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorgestelde besluit vast:*

*VV-besluit:*

1. *Voor de gemeenschappelijke regelingen waarin Rijnland deelneemt met rapporteurs te gaan werken;*
2. *Als pilot voor het rapporteurschap te starten met Het Waterschapshuis.*

*Mevr. Corbey wil worden geacht tegen het voorstel te hebben gestemd.*

De voorzitter deelt mee dat mevrouw Jahan en dhr. Maertens zich als rapporteur beschikbaar hebben gesteld.

#### **4.5. Vergaderschema's VV 2024 en 2025**

*Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorgestelde besluit vast:*

*VV-besluit:*

1. *Vast te stellen de vergaderschema's 2024 en 2025 voor de verenigde vergadering en de commissies.*

#### **5.4. Rekenkamerrapport Grip op informatieveiligheid**

*Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorgestelde besluit vast:*

*VV-besluit:*

1. *Met instemming kennis te nemen van de conclusies uit het onderzoek van de rekenkamercommissie*
2. *De aanbevelingen uit het rapport "Grip op informatieveiligheid" over te nemen zoals weergegeven in de bijlage van dit besluit.*

### **5. BESLUITVORMINGSNOTA'S**

#### **5.1. Zomerburap 2023 en TKN-memo Personele consequenties 2023 coalitieakkoord**

De heer Hazenoot vraagt of Rijnland verantwoordelijk en aansprakelijk is voor de voorgenomen maatregelen in het natuurgebied De Pot.

De heer Van Oeveren ziet dat de VV zich weet te vinden op rode, groene en oranje smileys. Hij zou de focus graag op andere zaken leggen. Het meeste gaat goed; zijn fractie vraagt wel aandacht voor de € 5,8 miljoen aan verkoop van eigendommen die niet doorgaat. Zorgdragen voor voldoende en voldoende gekwalificeerd personeel is wat zijn fractie betreft de eerste prioriteit. Als de VV daarin kan faciliteren hoort hij dat graag.

Mevrouw Van Zantvoort heeft in de commissie al gevraagd om weer te geven welke criteria de kleur van een bolletje bepalen. Zij vraagt dat in een volgende burap te verzorgen. Zij is bereid buiten de vergadering voorbeelden te geven.

Haar fractie is met name bezorgd over de voortgang in het baggeren en is daarom ingenomen met de toezegging dat al dit jaar gewerkt wordt aan versnelling van dat programma.

Mevrouw Baerveldt betreurt met anderen dat de verkoop van eigendommen uitblijft. Daarnaast is het linke soep om incidentele inkomsten structureel te boeken. Zij verzoekt D&H om bij de begroting een andere oplossing te presenteren.

De burap biedt goed inzicht in wat het waterschap doet. De lange termijn, zoals het bereiken van de KRW-doelen in 2027, moet echter niet uit het oog worden verloren. Hoogheemraad Schouffoer heeft over de KRW-doelen op dat punt een toezegging gedaan; zij verzoekt D&H dat ook te doen voor andere doelen op het gebied van duurzaamheid.

De voortgangsrapportage Zwanenburg vereist, zeker gezien de hoogte van het gevraagde budget, een kritische blik. Haar fractie heeft vragen gesteld over de geheime bijlage, maar antwoord geven op simpele vragen duurt lang en die antwoorden roepen nieuwe vragen op. Gisteravond heeft zij opnieuw vragen ingediend. Het is bijvoorbeeld onduidelijk waarom over sommige posten wel en over andere geen btw wordt berekend - wat dan weer wordt rechtgetrokken met iets wat op een stelpost lijkt. 'Kennis nemen' is dan een onbehaaglijke figuur: haar fractie neemt hier kennis van, maar is niet goed geïnformeerd. Zij vraagt D&H om de bijlage zelf zo aan te passen dat die duidelijk is.

De heer Van Oeveren heeft de aanvullende vragen nog niet gezien.

Mevrouw Baerveldt weet dat technische vragen pas worden verspreid nadat ze zijn beantwoord.

De heer Stenfert Kroese hoopt dat de oranje smiley voor circulaire doelen snel groen wordt. De technologie is beschikbaar.

Zijn fractie is van mening dat de kwaliteit van het water vaker moet worden gemeten. Hiervoor is slechts 5% van de begroting uitgetrokken.

De heer Burger weet dat hij als een grijsgedraaide plaat klinkt, maar spreekt opnieuw zijn waardering uit voor de kwaliteit van de burap van Rijnland. Die biedt goed inzicht en is plezierig om te lezen. Hij adviseert om, ook nu een nieuw bestuur met nieuwe wensen komt, de basis van dat systeem intact te laten.

De heer Van der Slot hoopt dat Rijnland erin slaagt om in de toekomst net zo veel groene smileys te presenteren als nu.

De heer Van den Berg is nog niet volledig tevreden met de antwoorden in de memo over het personeel.

Personeel is schaars. Het probleem lijkt zich vooral voor te doen bij de afdeling Projecten. Zijn fractie wil meer inzicht hebben in de inzet op beperking van de uitstroom. Zijn fractie ontvangt signalen uit de organisatie dat er medewerkers zijn met een tijdelijk contract die graag zouden willen blijven maar voor wie op dat moment geen andere geschikte vacature openstaat.

De zomerburap rapporteert over de uitvoering van de opdracht die door de vorige VV is vastgesteld. Het bespreken van de komende begroting biedt de nieuwe VV de kans om nieuwe kaders vast te stellen - en dus ook de voorwaarden waaraan moet worden voldaan om tot een groene smiley te komen.

De heer Van Pareren onderschrijft dat de burap zeer inzichtelijk is en daarmee nieuwe VV-leden helpt bij het verwerven van inzicht in de organisatie.

Hij vraagt of Rijnland zich ook bezighoudt met het keuren van de kwaliteit van het zeewater.

Hij las een tekst over 'de risico's van ChatGPT'. Hij vraagt die toe te lichten.

Hoogheemraad De Vries betreurt eveneens dat de eigendommen niet zijn verkocht, vooral omdat de dekking van de daaruit voortvloeiende € 4,6 miljoen moet worden verzorgd uit een daarvoor eigenlijk oneigenlijke reserve. Dat bedrag dekken uit de algemene reserve is een nog slechtere keus. De provincie zou daar nog scherper op reageren. Hij hoopt dat tijdens de begrotingsbespreking aandacht wordt besteed aan een ander systeem. Hij denkt in ieder geval aan het invoeren van de voorwaarde 'eerst verdienen en dan pas uitgeven'.

Diverse fracties hebben voorstellen gedaan voor aanpassing van de wijze van rapporteren. Recent heeft de VV een 'Werkgroep Rol VV en informatiesystematiek' in het leven geroepen. Hij stelt voor om de discussie over deze punten in die werkgroep te voeren, om vervolgens een advies op te stellen tegen de achtergrond van de totale P&C-cyclus. De burap in de huidige vorm rapporteert uitsluitend over de uitvoering van de jaarschijf 2023: over de realisatie van de doelstellingen die voor dat jaar in de begroting zijn vastgelegd.

Hoogheemraad Verkleij deelt mee dat op 2 november een presentatie wordt verzorgd over de stand van zaken in de personeelsformatie en acties voor het werven van personeel.

De dekking van de kosten van personeel dat mogelijk versneld wordt aangenomen zal in eerste instantie worden gezocht in een bestaande onderuitputting.

Zij heeft niet dezelfde signalen ontvangen als de heer Van den Berg. Er wordt ingezet op beperking van de uitstroom. Bij aankomende vacatures wordt nagegaan of tijdelijke medewerkers daarvoor in aanmerking komen. Trainees worden aangenomen met een baangarantie. Een randvoorwaarde is uiteraard dat de medewerker goed functioneert. Zij hoopt dat het aannemen van een extra recruiter ertoe leidt dat het personeelsbestand op cruciale onderdelen op sterkte komt.

Hoogheemraad Straathof deelt mee dat wordt gekoerst op 148 kilometer van de 152. Het relatief jonge team wordt daartoe ondersteund door een extern bureau dat helpt om de processen te optimaliseren. De ambitie is om volgend jaar 300 kilometer in te peilen en driekwart daarvan te baggeren. In maart 2023 worden een presentatie en een baggerexcursie verzorgd.

Hoogheemraad Knapp heeft in de commissie erkend dat de kritiek op de voortgangsrapportage Zwanenburg terecht is. Hij zal er zorg voor dragen dat de volgende voortgangsrapportage helder is.

Hoogheemraad Schouffoer licht toe dat Rijnland zes dammen aanlegt om De Pot te isoleren, om te voorkomen dat nutriënten uit die plas in het waardevolle deel terecht komen. Daarmee houdt Rijnland als waterkwaliteits-beheerder de waterkwaliteit van de Nieuwkoopse Plassen op peil.

Rijnland is verantwoordelijk voor de ecologische en chemische waterkwaliteit. Rijnland meet de toestand en de trend, om te zien wat de (onvermoede) effecten zijn van handelen in het watersysteem en om na te gaan wat de resultaten van de inspanningen zijn die worden gedaan om de kwaliteit te handhaven of te verhogen. Rijkswaterstaat meet de kwaliteit van het zeewater. Het meten van de zwemwaterkwaliteit van de zee is een verantwoordelijkheid van de provincie.

Hij heeft in de commissie de toezegging gedaan om het gesprek over metingen en de waterkwaliteit in het kader van de KRW via een apart spoor te voeren, dus niet via de burap.

De heer Hazenoot vraagt of de vervuiling in De Pot wordt geïsoleerd. Of wordt die op de een of andere manier afgevoerd?

Mevrouw Baerveldt heeft gevraagd om de *huidige* bijlage te corrigeren. Zij suggereert om die terug te trekken en een nieuwe versie uit te brengen. De nu verzorgde nadere toelichtingen vergroten de onduidelijkheid. Zij kan haar controlerende taak zo niet uitoefenen.

De voorzitter suggereert dat mevrouw Baerveldt in een gesprek met hoogheemraad en organisatie wordt geïnformeerd.

Het bevreemdt mevrouw Baerveldt dat een simpele technische vraag niet tot een simpel antwoord leidt. Een gesprek heeft niet haar voorkeur, en zij wil dat *deze* bijlage wordt gecorrigeerd.

De heer Van den Berg vraagt of de genoemde datum van 2 november correct is. Hij hoort dan graag meer over de inzet op ongewenste uitstroom.

De heer Van Pareren herhaalt zijn vraag over ChatGPT.

Hoogheemraad Schouffoer deelt mee dat wordt nagegaan of afvoeren van water uit De Pot noodzakelijk is en hoe dat dan kan worden ingevuld. Er is nu nog geen concreet plan.

Hoogheemraad Knapp acht het lastig om de bijlage terug te trekken. In de volgende cyclus staat Zwanenburg op de rol voor het aanvragen van een aanvullend krediet. Hij stelt voor om, in lijn met de suggestie van de voorzitter, samen na te gaan waar de bottleneck zit en de bijlage naar aanleiding daarvan te wijzigen.

Mevrouw Verkleij corrigeert dat de bedoelde presentatie op 29 november in de VV plaatsvindt. Het aandachtspunt 'voorkomen ongewenste uitstroom' zal daarin worden meegenomen. ChatGPT vormt een risico omdat alle gegevens van personen die er gebruik van maken worden meegenomen. Ook kan het onderscheiden van waarheid en onwaarheid erg lastig worden. Rijnland inventariseert of van ChatGPT gebruik kan worden gemaakt, maar de veiligheid is een punt.

*VV-besluit:*

1. *Vast te stellen de begrotingswijziging van € 4,6 mln. zoals opgenomen in bijlage 1 van deze nota;*
2. *De begrotingswijziging van € 4,6 mln. als volgt te dekken:*
  - . *€ 5,8 mln. negatief resultaat op de zuiveringstaak door minder verkopen vastgoed te dekken uit de reserve schuldreductie;*
  - . *€ 1,2 mln. positieve resultaat van de overige programma's te storten in de betreffende egalisatiereserves;*
3. *In te stemmen met een kredietverlaging van € 1,5 mln. voor Zuiveringskring Bodegraven;*
4. *Kennis te nemen van de bestuurlijke voortgangsrapportages Piekberging Haarlemmermeer, AWS Zwanenburg en de geheime bijlage behorend tot AWS Zwanenburg.*

Mevrouw Baerveldt verklaart dat Water Natuurlijk wordt gevraagd kennis te nemen van iets wat niet klopt en daar niet mee akkoord gaat.

## **5.2. Waterschapsverordening en Onderhoudsverordening**

Hoogheemraad Verkleij brengt in herinnering dat de voorbereiding van dit besluit al twee VV-periodes duurt. Zij bedankt de VV-leden, in het bijzonder de heer Roorda, voor al hun input, die heeft geleid tot nota's van wijzigingen op de Waterschapsverordening en het delegatiebesluit.

De verordening gaat beleidsarm over. Er wordt onderzocht of de veranderde bijlage over primaire waterkeringen leidt tot nieuw beleid dat aanleiding dient te zijn om de verordening opnieuw ter inzage te leggen. Het college stelt voor om nu het besluit te nemen opdat beide verordeningen op 1 januari 2024 van kracht kunnen worden.

De heer Hazenoot deelt mee dat BBB instemt met het besluit. Hij bedankt de heer Roorda voor diens inzet.

De heer Van Oeveren (VVD) en mevrouw Willemse (PvdA) sluiten zich aan bij de woorden van de vorige spreker.

De heer Van Dijk ziet dat de beleidsarme overzetting een helse klus was. Hij zal de motie na de besluitvorming over het voorstel indienen.

De heer Van der Kaap is tevreden dat Rijnland het voortouw heeft genomen in deze omzetting naar aanleiding van de Omgevingswet. In de verordening staan zaken waar zijn fractie niet mee kan instemmen: meer oevers dienen als waardevol te worden aangewezen; in de keur blijven vergunningen worden verleend en in stand gehouden voor lozingen die giftig zijn voor tot vee gemaakte dieren en mensen; er blijven vergunningen worden verleend en in stand gehouden voor grondwateronttrekkingen dan wel het vergunningsvrij onttrekken van grondwater, ondanks toenemende droogte en zorgen over de beschikbaarheid van drinkwater. Lang niet alle toepassingen waarvoor vergunningen worden verleend zijn essentieel.

De PvdD stemt niet in met de verordening.

De heer Burger deelt mee dat het CDA akkoord gaat met het voorstel. Hij bedankt de heer Roorda voor diens inzet.

De heer Van der Slot deelt mee dat Agrarisch instemt met het voorstel.

Mevrouw Corbey waardeert dat de verordeningen in begrijpelijke taal zijn opgesteld. Het klimaat is goed meegenomen. Natuurterreinen stemt in met het voorstel.

De heer Van den Berg deelt mee dat de AWP instemt met het besluit. Hij bedankt de heer Roorda voor diens inzet.

De heer Roorda bedankt de organisatie voor het in begrijpelijk Nederlands opschrijven van juridische teksten. Terugkijkend betreurt hij dat niet is gekozen voor het meenemen van de urgente problemen die de laatste jaren ter tafel zijn gekomen. De invoering van de Omgevingswet is zo vaak uitgesteld dat daar genoeg tijd voor was.

De heer Van Pareren deelt mee dat JA21 instemt met het voorstel.

De heer Van Strien deelt mee dat 50PLUS instemt met het voorstel. Hij bedankt de ambtelijke organisatie en de heer Roorda voor hun inzet. Hij wijst erop dat het tekort aan personeel veel organisaties hoofdbrekens bezorgt.

Hoogheemraad Verkleij bedankt de VV voor de ruime steun. Zij begrijpt dat de PvdD vanuit de eigen standpunten tegenstemt. Rijnland is verplicht deze vergunningen, onttrekkingen en lozingen toe te staan, tenzij er andere regelgeving komt.

Zij gaat ervan uit dat de VV de opmerking van de heer Roorda goed in haar oren knoopt en actie onderneemt. Zij bedankt de ambtelijke organisatie en de VV-fracties voor hun inzet. De fracties zijn erin geslaagd om aan de documenten hun eigen kleur mee te geven.

*VV-besluit:*

- 1. Vast te stellen de afhandeling van de zienswijzen zoals verwoord in de nota van beantwoording zoals aangegeven in bijlage A;*
- 2. Vast te stellen de 'Waterschapsverordening de Rijnlandse Keur' zoals aangegeven in bijlage B;*
- 3. Vast te stellen de 'Onderhoudsverordening Rijnland' zoals aangegeven in bijlage C;*
- 4. In te trekken de 'Keur Rijnland 2020';*
- 5. De besluiten 2 t/m 4 in werking te laten treden op 1 januari 2024.*

*De PvdD wil worden geacht tegen het voorstel te hebben gestemd.*

De heer Van Dijk brengt onder de aandacht dat de maatschappelijke zorgen rond pfas en microplastics actueel zijn en steeds verder toenemen. Hij dient daarom de volgende motie in, waarin het college wordt opgeroepen om te lobbyen voor een normering van deze stoffen:

## **MOTIE**

### *Lobbyen voor pfas- en microplasticsnormeringen*

*De Verenigde Vergadering van Rijnland in vergadering bijeen op 27 september 2023,*

*Constaterende dat:*

- er maatschappelijke zorgen zijn naar aanleiding van nieuwsberichten over lozingen, zoals die van Chemours in Dordrecht en pfas-schade;*
- het RIVM twee jaar geleden al waarschuwde dat Nederlanders te veel pfas binnen krijgen via voedsel en drinkwater;*
- de Consumentenbond afgelopen zomer berichtte over microplastics in voeding en andere producten.*

*Overwegende dat:*

- deze stoffen een negatieve invloed hebben op de gezondheid van mens en dier en de waterkwaliteit;*
- het onwenselijk is dat deze stoffen in de voedsel- en waterketen terecht komen; – een van de doelen van de Waterschapsverordening de Rijnlandse Keur is het beschermen en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van het water;*
- deze stoffen nog niet in deze verordening benoemd hebben kunnen worden bij gebrek aan landelijke normeringen.*

*Verzoekt het College van Dijkgraaf en Hoogheemraden:*

- bij het Rijk als wetgever (al dan niet via de Unie van Waterschappen) erop aan te dringen op een zo kort mogelijke termijn normeringen op te stellen voor pfas en microplastics in producten en in lozingen;*

- en deze normeringen vervolgens op te nemen in de waterschapsverordening.

*En gaat over tot de orde van de dag.*

*w.g.,  
Enrico van Dijk  
Henk Hazenoot  
Arnold van Strien*

De heer Van der Kaap vraagt wat voor WN acceptabele normen zijn. De PvdD ziet nul als enig acceptabele norm voor pfas en microplastics.

De heer Van Dijk is het ermee eens dat die norm in een ideale wereld nul is. De overheid kan echter afspraken die in het verleden zijn gemaakt niet in een keer ongedaan maken. Hij kan daarom leven met een zo laag mogelijke norm, omdat die houvast biedt om te handhaven.

De heer Van der Kaap ziet als gevaar van een norm dat daarvan de suggestie uitgaat dat, zolang die niet wordt overschreden, de situatie gelegitimeerd en acceptabel is.

Hoogheemraad Schouffoer onderschrijft het minimaliseren van de hoeveelheid nieuwe stoffen in systemen, ook omdat dat past bij het voorzorgsbeginsel en bronaanpak: wat er niet inkomt, hoeft er niet uit te worden gehaald.

De REACH-aanpak in Europa houdt in dat stoffen kunnen worden toegepast tot het moment dat uit toetsing blijkt dat ze verboden moeten worden. De waterschappen achten deze aanpak onwenselijk. In een recent schrijven van De Unie aan de politieke partijen, gericht op de komende verkiezingen, staat dat de waterschappen kiezen voor een milieubewust stoffenbeleid, met als uiterste middel een rechterlijk verbod als de toepassing van die stoffen schade aan de waterkwaliteit toebrengt. Het Rijk gaat over de normstelling; hij zal het Rijk namens Rijnland aanspreken op de normering van stoffen die schade toebrengen aan de waterkwaliteit.

Het college omarmt de motie.

*De VV neemt de motie Lobbyen voor pfas- en microplasticsnormeringen aan. De PvdD wil worden geacht tegen de motie te hebben gestemd.*

### **5.3. Delegatiebesluit**

Hoogheemraad Verkleij meldt dat voor dit besluit in grote lijnen hetzelfde geldt als voor de hiervoor behandelde verordeningen. Vooral de bijdragen van de heer De Ridder en mevrouw Corbey hebben de kwaliteit van het besluit verhoogd en de VV beter gepositioneerd. Dat heeft geleid tot een nota van wijzigingen.

Mevrouw Corbey ziet dat de opmerkingen uit de commissievergadering goed zijn verwerkt in de nota van wijzigingen. Uit de beantwoording van de technische vraag leidt zij af dat D&H de VV informeert als er wijzigingen worden doorgevoerd.

De heer Van Dijk stelt het op prijs als de VV op de hoogte wordt gesteld van toepassing van artikel 7 in de Waterschapsverordening. De VV kan dan bepalen of en wanneer er aanleiding is om het toetsingskader dan wel het beleid aan te passen.

De heer Van Oeveren sluit zich aan bij de woorden over het informeren van de VV. Dat draagt bij aan het tot in goed overleg komen tot een breed gedragen regeling.

Hoogheemraad Verkleij bedankt de VV voor het vertrouwen. De toezegging is gedaan dat D&H de VV actief informeert als het gebruikmaakt van het delegatiebesluit. Het team staat in de startblokken om gemeenten en gebruikers van de verordening te informeren. Het eerste halfjaar wordt er hard aan de slag gegaan; als blijkt dat kleine fouten in het besluit zijn of Rijnland al besluiten heeft genomen die nog niet zijn doorgevoerd, wordt de VV daarover geïnformeerd.

*De VV stelt het besluit zonder hoofdelijke stemming vast:*

VV-besluit:

1. Vast te stellen de wijziging van het 'Delegatiebesluit Rijnland' zoals aangegeven in bijlage A;
2. De wijziging van het 'Delegatiebesluit Rijnland' in werking te laten treden op 1 januari 2024;
3. De VV actief te informeren wanneer er gebruik wordt gemaakt van de in artikel 7 gedelegeerde bevoegdheden.

#### 5.5. Inventarisatie onderwerp volgend rekenkamerrapport

De voorzitter draagt het voorzitterschap voor enkele momenten over aan hoogheemraad Straathof.

De heer Pieters (voorzitter Rekenkamercommissie) brengt in herinnering dat de Rekenkamercommissie onafhankelijk is en onderzoek doet naar doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid. De commissie hoort graag van de VV-fracties welke onderwerpen wat hen betreft voor behandeling in aanmerking komen. Daartoe is een groslijst opgesteld. Tevens is gevraagd of fracties andere onderwerpen willen aandragen. Door meerdere fracties is gesuggereerd om onderzoek te doen naar de uitvoering van aanbevelingen uit eerdere Rekenkameronderzoeken. Hij meldt dat die opvolging standaard plaatsvindt; een rapportage daarvan zal worden aangeboden.

Hij vraagt om per fractie mee te delen en te motiveren welk onderwerp op de groslijst de voorkeur geniet. De commissie bepaalt aansluitend haar keus. Via het jaarplan wordt de VV daarvan op de hoogte gesteld.

De heer Hazenoot deelt mee dat BBB voorkeur heeft voor punt 3: Werkzaamheden in eigen beheer uitvoeren of uitbesteden. Aan punt 4 - is Rijnland in control? - wordt al veel aandacht besteed.

Hij heeft een vraag over de aanpak van de commissie: onderzoekt die een onderwerp zelf of wordt een extern bureau ingehuurd, zoals eerder is gebeurd?

De heer Van Oeveren merkt op dat de onderwerpen breed zijn geformuleerd. De VVD is geïnteresseerd in onderwerp 5: de toekomstgerichtheid van Rijnland. Een kanttekening daarbij is wel dat een rekenkamercommissie vooral onderzoek doet naar gevoerd beleid.

Mevrouw Willemse deelt mee dat de PvdA graag onderzocht ziet of de VV haar kaderstellende en controlerende rol kan vervullen.

(De voorzitter neemt het voorzitterschap weer over van hoogheemraad Straathof.)

De heer Van Dijk deelt mee dat WN voorkeur heeft voor punt 5. Wordt in het huidige beleid al voldoende rekening gehouden met wat er op Rijnland af gaat komen?

De heer Van der Kaap deelt mee dat de PvdD voorkeur heeft voor onderzoek 5. Zijn fractie zou een onderzoek naar zin en effectiviteit van de huidige vorm van muskusrattenbestrijding als onderwerp toe willen voegen.

De heer Burger deelt mee dat het CDA voorkeur heeft voor punt 5. Zijn fractie suggereert om een onderzoek toe te voegen naar de uitvoering van watergebiedsplannen met een lange doorlooptijd, zoals de Griet- en Vriesekoopsche polder, met name gericht op de samenwerking tussen de andere betrokken partijen en Rijnland.

De heer Van der Slot deelt mee dat de interesse van Agrarisch uitgaat naar de punten 3 en 5. De motivatie sluit aan op wat reeds is gezegd.

Mevrouw Corbey acht geen van de genoemde onderwerpen geschikt voor een Rekenkamercommissie omdat die zich, zoals gezegd, richt op de doelmatigheid en de doeltreffendheid. De toekomst van water is van groot belang, maar kan de Rekenkamer een doelmatigheids- en doeltreffendheidsanalyse van de toekomst maken? Assetmanagement zou een goed onderwerp zijn. Als zij een onderwerp uit de lijst moet kiezen, kiest zij voor 2: welke doelen stelt Rijnland, hoe worden die inzichtelijk gemaakt en hoe worden die op een kosteneffectieve manier bereikt?

De heer Van den Berg deelt mee dat AWP een aantal criteria hanteert om te bepalen of een onderzoek zin heeft: gaat het om zaken die Rijnland kan beïnvloeden, is het relevant, is er een financieel belang mee gemoeid

en is er sprake van een leereffect voor VV en D&H? Op basis daarvan acht zijn fractie een kerntakendiscussie relevant: wat is doelmatiger en voordeliger, en hoe stuurt Rijnland daarop, ook in haar relatie met gemeenschappelijke regelingen? Dat is weliswaar toekomstgericht, maar gebaseerd op een analyse van hoe het in het verleden ging.

De heer Roorda deelt mee dat de CU-SGP gevoelsmatig kiest voor punt 5, maar dan wel met het oog op hoe de organisatie op dit moment gesteld staat, dus kijkend vanuit de competentie van de huidige organisatie om de toekomst aan te kunnen. Wat zijn de aanknopingspunten voor de toekomst in de huidige opzet?

De heer Van Pareren deelt mee dat JA21 punt 5 als te breeduit en te toekomstgericht beoordeelt. Zijn fractie kiest voor punt 3, omdat daar waarschijnlijk kort en krachtig iets mee kan worden gedaan.

De heer Van Strien deelt mee dat 50Plus kiest voor punt 5. Wat zal er op Rijnland afkomen, ook vanuit het Rijk, en wordt daar voldoende rekening mee gehouden? Wat betreft de nabije toekomst ziet zijn fractie graag dat onderzoek wordt gedaan naar de bouw van de HWP.

De heer Pieters bedankt de VV voor de inbreng. De meeste interesse gaat uit naar de onderwerpen 3 en 5. De Rekenkamer zal voor beide onderwerpen een onderzoeksvorstel voorbereiden en stelt het op prijs om die met een aantal VV-leden kort te sluiten.

De Rekenkamer schakelt alleen een extern bureau in als de omvang van het onderzoek de eigen capaciteit te boven gaat. De bespreking van de onderzoeksvorstellen zal in eerste instantie plaatsvinden in de commissie BOD.

## **6. Presentatie aanpak nieuwe opgaven waterketen**

Hoogheemraad Knapp verzorgt de presentatie Aanpak nieuwe opgaven. De presentatie is bij de stukken gevoegd.

Op basis van de gehanteerde criteria komt het college tot de prioriteitsvolgorde in de aanpak

1. Gouda
2. HWP
3. Leiden Zuidwest
4. Zwaanshoek.

De heer Roorda kent als vertegenwoordiger van de CU-SGP de spreuk "In de hemel verheugt men zich als een zondaar tot inkeer komt". Stikstof en fosfaat moeten uit het afvalwater worden gezuiverd. Zit de grootste hoeveelheid van die stoffen in het rioolwater of in het hemelwater?

Mevrouw Corbey ziet bij een van de awzi's 'externe oorzaken' als argument genoemd. Welke zijn dat? Vier medicijnrestenverwijderaars zijn duur en kosten energie. Hoe staat het met de ontwikkeling in de technologie? Idem wat betreft de nitraat- en fosfaatfilters?

De heer Van der Slot vraagt of de overstorten worden meegenomen. Hij sluit zich aan bij de eerste vraag van mevrouw Corbey. Is het een idee om een zuiveringstax op medicijnen in te voeren, zodat iedereen die ze gebruikt meebetaalt aan de zuivering?

De heer Burger vraagt om toe te lichten hoe Rijnland acteert om de bronaanpak concreet vorm te geven. Ziekenhuizen zijn een belangrijke bron. Daarnaast worden pijnstillers als diclofenac ruim gebruikt. Het gedrag van mensen bepaalt de hoeveelheid medicijnresten.

De heer Van der Kaap ziet ook dat het beter is ten halve te keren dan ten hele te dwalen. Hij had een ruimere reactie op de motie verwacht dan deze presentatie van tien minuten. Hij is van mening dat een verdiepend beeldvormend VV over dit onderwerp op zijn plaats is.

Mevrouw Baerveldt deelt mee dat WN verheugd is over deze uitkomst en niet verbaasd is dat HWP er uitkomt als aan te pakken awzi. Zij sluit zich aan bij de PvdD: dit is een mooie aftrap die een vervolg verdient.

Mevrouw Van Zantvoort sluit zich aan bij de opmerkingen van WN en de PvdD. Zij wil het BOB-model aanhouden om de voortgang te bepalen.

De heer Kortman sluit zich aan bij de vraag om een toelichting te verzorgen op de 'externe oorzaken'. Bij Leiden Noord ziet hij een paars blokje staan. Is dat terecht? Zijn er opleveringsproblemen?

De heer Hazenoot is benieuwd wanneer de start kan worden verwacht van de verwijderaar die er nu is. Hij is benieuwd naar de prestaties van de ozoninstallatie die in De Dommel is geïnstalleerd. Onderhouden Rijnland en Stowa daarover nauw contact?

Hij vraagt om De Unie een presentatie te laten verzorgen over de lobby voor medicijnen die moeten worden verwijderd en het eigen standpunt dat De Unie daarin inneemt.

Hoogheemraad Knapp licht toe dat het college snel wilde reageren op de motie. De mogelijkheden in aanpak variëren van 'eind van de lijn' - de awzi's - tot een bronaanpak met bijvoorbeeld ziekenhuizen. De gesuggereerde verdiepingsstappen onderschrijft hij.

De keus voor deze aanpak is gegrond op een gevoel van urgentie: in de komende vergadercyclus wordt het meerjarenperspectief (mjp) vastgesteld, en dat is het moment waarop middelen worden gealloceerd voor het verwijderen van medicijnresten. In het coalitieakkoord ligt vast dat Rijnland dat op twee tot drie locaties doet. Wat betreft het college is dit de eerste stap om te bepalen welke locaties dat moeten zijn.

De grootste hoeveelheid stikstof en fosfaat zit in het rioolwater. Daarom worden 'eind van de lijn'-oplossingen voorgesteld en staan waterschappen daarvoor aan de lat.

Het begrip 'externe oorzaken' betekent dat er op de locatie, los van deze problematiek, redenen aanwezig zijn om te renoveren. Zo spelen er bij Leiden Zuidwest, voor zover hij op dit moment weet, problemen in de voorbezinktanks.

De technologie is nieuw. Ozon is ook een mogelijkheid. Rijnland volgt de ontwikkeling nauwgezet, ook in contact met andere waterschappen die pilots met nieuwe technieken draaien. Hij wil daar verder op ingaan als de VV in de breedte spreekt over het verwijderen van medicijnresten.

Op dit moment ligt de vraag voor of de VV in beeldvormende zin het prioriteren van de genoemde vier locaties steunt, en of de VV zich kan vinden in de criteria die het college heeft gehanteerd, te weten hotspotanalyse en meekoppelkansen. Als dat zo is, zal het college in de komende cyclus een besluitvormend document voorleggen.

De overstorten zijn niet in dit traject opgenomen.

Een zuiveringstax op medicijnen invoeren acht hij lastig uitvoerbaar.

Een bronaanpak biedt veel voordelen. Hij wil spreken over de mogelijkheden als de VV in de breedte spreekt over het verwijderen van medicijnresten. Dan kan ook een spreker van De Unie worden uitgenodigd om de lobby toe te lichten.

Over Leiden Noord is een TKN-memo aangeboden aan de VV. Die zal nogmaals worden verzonden (**toezegging**).

De voorzitter vraagt de fracties in te gaan op de vraag of zij zich vooralsnog kunnen vinden in de gehanteerde criteria en de prioritering die op basis daarvan tot stand is gekomen.

Mevrouw Corbey vraagt welke criteria zijn gebruikt om te bepalen wat een hotspot is. Is de vervuiling daar het grootst?

Hoogheemraad Knapp licht toe dat daarvoor is gekeken naar de omvang van de zuivering, de kwetsbaarheid van het ontvangende water en het totale effect op het watersysteem van Rijnland. Water dat bij Velzen wordt geloosd verdwijnt naar zee, water dat bij Gouda wordt geloosd komt weer terug in het systeem van Rijnland.

De heer Van Pareren deelt mee dat JA21 van mening is dat een goede selectie is gemaakt.

De heer Roorda voelt zich onvoorbereid. Inhoudelijk gaat CU-SGP mee in de voorgelegde keuzes.

Mevrouw Corbey deelt mee dat Natuurterreinen zich kan vinden in de prioriteiten. Aan de criteria zou zij willen toevoegen dat moet worden nagegaan in welke gebieden veel met preventie kan worden bereikt. Zij kan niet overzien of dat tot wijzigingen leidt.

De heer Van der Slot houdt staande dat belasten van medicijnen en gewasbeschermingsmiddelen een optie is. Hoe minder dergelijke stoffen worden gebruikt, hoe minder inzet er moet worden gepleegd. Hij deelt mee dat Agrarisch van mening is dat een goede prioritering is gemaakt.

De heer Burger deelt mee dat CDA van mening is dat een goede prioritering is gemaakt.

De heer Van der Kaap deelt mee dat de PvdD zich kan vinden in de prioritering. Daarnaast blijkt uit de discussie dat er behoefte is aan verdieping.

Mevrouw Baerveldt voelt zich overvallen. Bij de presentatie zitten geen stukken en er wordt meteen om een standpunt over de prioritering gevraagd. WN neemt kennis van de presentatie.

Hoogheemraad Knapp herinnert eraan dat hij de criteria eerder heeft benoemd. Dit is een eerste proeve van het beeld dat uit de toepassing daarvan voortkomt. Deze bespreking is beeldvormend. Hij hoort graag of fracties criteria willen toevoegen. In de volgende ronde legt het college een voorstel ter besluitvorming voor en dat kan de VV wijzigen.

Mevrouw Van Zantvoort begrijpt dat dit een eerste peiling is. Haar fractie zal nog overleggen, maar de opbouw van criteria lijkt haar logisch. Zij ontvangt graag een totaaloverzicht: welke projecten zijn er in beeld geweest en wat waren de scores en waarderingen, ook van de projecten die het college niet voordraagt? Zij kan zich voorstellen dat het aanwijzen van twee tot drie locaties via deze aanpak versneld plaatsvindt. Zij gaat ervan uit dat een bredere invulling van het onderwerp alsnog zal plaatsvinden, met ruimte voor het bespreken van mogelijkheden van preventie en het voorlichten van burgers.

De heer Van Oeveren deelt mee dat de VVD instemt met de procedure en het voorstel. Daarnaast stelt de fractie prijs op een uitgebreide gedachtewisseling.

De heer Hazenoot deelt mee dat BBB zich kan vinden in de prioritering.

Hoogheemraad Knapp heeft goed begrepen dat de VV eveneens een bredere bespreking van het onderwerp wenst.

Hij wijst erop dat het overgrote deel van de medicijnen thuis wordt gebruikt. Preventie bij ziekenhuizen, land- en tuinbouw en andere locaties is daarom slechts ten dele effectief. Dat is de reden dat de 'eind van de lijn'-aanpak noodzakelijk is en normatief wordt opgelegd. Het realiseren van twee tot drie locaties in deze bestuursperiode vraagt om een voortvarende aanpak. Hij heeft toegelicht welke criteria het college hanteert om locaties aan te wijzen waar dat snel, met het grootste resultaat en zo efficiënt mogelijk kan worden gerealiseerd.

De fracties komen weer aan zet als de besluitnota en daarna de kredietaanvraag voorliggen.

Hij is ingenomen met de brede steun in de VV voor het toepassen van dit afwegingskader. Hij doet de toezegging om een toelichting te verzorgen op alle projecten die in beeld zijn geweest en op de redenen die tot deze prioritering hebben geleid (**toezegging**).

De heer Van Strien deelt mee dat 50PLUS zich kan vinden in deze prioritering.

De heer Van Pareren deelt mee dat JA21 zich er niet in kan vinden dat het probleem van medicijnrest-verwijdering bij de waterschappen wordt neergelegd. De farmacie ontwikkelt de medicijnen en dient rekening te houden met de duurzame effecten daarvan. Hij wil de twee brancheorganisaties, VIG en BOGIN, aanspreken. Hij dient de volgende motie in.

#### **MOTIE                    INSTEELK MEDICIJNREST VERWIJDERING RIJNLAND MET FARMA BRANCHE**

##### **Vaststellend:**

- *Dat medicijn rest verwijdering een belangrijk punt is geworden binnen het Waterschap*
- *Dat dit een activiteit wordt naast de vele andere taken van het Waterschap*
- *Dat de inwoners de verwijdering van medicijnresten als belangrijk ervaren*

##### **Overwegende dat**

- *Het waterschap Rijnland veel taken op haar begroting heeft staan*
- *Medicijnrest verwijdering een kostenverhogend effect heeft binnen een beperkt budget*
- *Elk nieuw initiatief het budget verhoogt en daarmee de lasten voor de inwoners etc.*

- De farma branche deels verenigd is in de Vereniging Innovatieve Geneesmiddelen (VIG) en de BOGIN (Generieke, patent verlopen, geneesmiddelen )
- De VIG en BOGIN er ook belang bij hebben dat de medicijnresten opgeruimd worden (vervuiler betaalt )
- De VIG en BOGIN ook belang hebben bij duurzaam gebruik van geneesmiddelen

Vraagt het College:

- Om contact met de VIG en BOGIN op te nemen voor de organisatie van een informatieve bijeenkomst
- Met ondermeer een voorstel dat zij een pilot in Rijnland onderzoeken/starten voor medicijnrest verwijdering
- Waarbij de VIG en BOGIN de kosten van de pilot dragen en recht hebben op publiciteit van de resultaten
- Dat alvorens het College de VIG en BOGIN benadert zij een Plan van Aanpak met de VV deelt

En gaat over tot de orde van de dag

27 september 2023

Bob van Pareren JA21

De voorzitter vraagt het college eerst te reageren omdat de motie voor een groot deel procesmatig van aard is.

Hoogheemraad Knapp ziet dat de motie voor een groot deel aansluit bij het gevoel van urgentie en de behoefte aan verdieping. Hij is van mening dat het goed is om in die verdieping eerst in de VV, eventueel met deskundigheid van buiten, te bespreken wie waaraan werkt en in dat gesprek de inhoud van het dictum te betrekken. Het college nu op pad sturen met een opdracht die inhoudt dat de genoemde koepelorganisaties een pilot moeten betalen lijkt hem ingewikkeld.

De heer Van Pareren houdt de motie aan.

De heer Van der Kaap suggereert de pilot te richten op het tot stand brengen van een verschuiving van generieke naar specifieke medicijnen omdat generieke medicijnen tot meer verspilling leiden. Dat is ook meer een taak voor de farmacie dan de voorgestelde pilot.

De voorzitter stelt vast dat de motie geen onderdeel meer uitmaakt van de beraadslagingen.

## 7. SCHRIFTELIJKE MEDEDELINGEN

De voorzitter stelt vast dat de VV TKN-memo Personele consequenties 2023 coalitieakkoord reeds is behandeld.

## 8. NOTULEN

### 8.1. Notulen VV d.d. 28 juni 2023

De VV stelt de notulen van de VV op 28 juni 2023 ongewijzigd vast.

### 8.2. Notulen VV d.d. 5 juli 2023

De VV stelt de notulen van de VV op 5 juli 2023 ongewijzigd vast.

De heer Hazenoot herinnert naar aanleiding van de notulen aan de zorg dat bureautjes op basis van no cure no pay inwoners benaderen om belastingkijtschelding aan te vragen. Hij verzoekt het college een tussenstand te verzorgen over het aantal ingediende aanvragen en het deel daarvan dat door derden wordt verzorgd.

Hoogheemraad De Vries weet dat er tweeënehalf keer meer verzoeken om kjijschelding bij de BSGR zijn ingediend. De gevraagde uitsplitsing is op dit moment onbekend. Hij zal de VV hierover schriftelijk informeren (toezegging) Na schriftelijke beantwoording kan eventueel worden besloten tot behandeling in de commissie.

### 8.3. Notulen Beeld-VV d.d. 6 september

De VV stelt de notulen van de Beeld-VV op 6 september 2023 ongewijzigd vast.

## 9. Overzicht ingekomen stukken

Er zijn geen voorstellen tot wijziging van de wijze van afhandeling.

## 10. Motierapportage en overzicht toezeggingen

*De VV neemt de motierapportage en het overzicht met toezeggingen zonder bespreking voor kennisgeving aan.*

Overzicht toezeggingen

De heer Van der Slot heeft moeite met de toezegging over peilbesluiten in de winter. Besluiten over het verhogen van het winterpeil dienen zorgvuldig te worden genomen omdat dat grote gevolgen kan hebben voor de bloembollenteelt.

De heer Van den Berg heeft er in de rondvraag van 5 juli voor gepleit om de toegang tot de livestream van vergaderingen van het bestuur te vereenvoudigen. Als iemand de homepage van Rijnland bezoekt tijdens een vergadering, zou het eerste wat hij of zij tegenkomt een link naar de uitzending moeten zijn.

Op dit moment moet er worden doorgedrukt en doorgedrukt. Het gegeven antwoord op zijn vraag is slechts dat in de week voorafgaand aan de vergadering een slider wordt gepubliceerd, met foto's van het bestuur en de link.

De voorzitter stelt vast dat dit breed wordt ondersteund.

Opgemerkt wordt dat ook het volume van de live stream moet worden verhoogd.

## 12. Rondvraag

Mevrouw Corbey heeft de evaluatie van het landbouwportaal doorgenomen. Rijnland heeft € 400.000 uitgegeven aan subsidies en de agrariërs hebben er € 1,5 miljoen in gestopt; de effecten zijn nog niet significant waarneembaar; de conclusie is dat het maatregelenpakket niet hoeft te worden gewijzigd.

Dat is teleurstellend. Het landbouwportaal is het kroonjuweel van de waterkwaliteit. Kan de evaluatie worden aangescherpt? Zijn er maatregelen die wel effectief zijn? Zij wil de evaluatie agenderen, als dat al niet is gebeurd.

Hoogheemraad Schouffoer wijst erop dat de commissie over haar eigen agenda gaat. Mevrouw Corbey kan de evaluatie agenderen. Het VV TKN-memo Evaluatie Landbouwportaal wordt geagendeerd voor de commissie VW&W op 8 november 2023.

De heer Van der Kaap viert vandaag dat de rechter Chemours aansprakelijk heeft gesteld voor de schade die het bedrijf heeft berokkend. Hij vraagt het college een overzicht op te stellen van de schade die Rijnland heeft geleden door de pfas-kwestie, zoals de vertraging van het baggerprogramma, problemen bij baggerdepositie, en daar ruimhartig in te zijn. De volgende stap is dat Rijnland Chemours daarvoor aansprakelijk stelt.

De voorzitter merkt op dat eveneens dient te worden vastgesteld in hoeverre de uitspraak van de rechter aanspraken van Rijnland ondersteunt. De rechter heeft een genuanceerde uitspraak gedaan.

Hoogheemraad Schouffoer heeft het schadebedrag niet paraat. Hij zal hier naar laten kijken en nagaan of Rijnland een reactie op de uitspraak wil verzorgen (**toezegging**).

De heer Stenfert Kroese vraagt waarom pas in 2024 en niet al in het najaar van 2023 wordt gestart met de werving van personeel voor schoon en gezond water om de tekorten op die afdeling aan te vullen.

Mevrouw Verkleij deelt mee dat de werving is gestart.

De voorzitter schorst de vergadering van 15.40 tot 15.50 uur.

## 11. Presentatie in het kader van inwerkprogramma: kennismaking met communicatie

De dames Barnhoorn en Goldenberg verzorgen in afwisseling de presentatie Communicatie die raakt! De presentatie wordt bij de stukken gevoegd.

De heer Stenfert Kroese ontvangt de jaarlijkse heffing van het waterschap tegelijk met een nota van de gemeente. Dat is efficiënt, maar op het moment dat inwoners moeten betalen is het ook goed om duidelijk te maken waarvoor zij dat doen.

Mevrouw Goldenberg deelt mee dat vorig jaar bij het bekendmaken van de begroting in alle lokale bladen is geadverteerd. Dat is erg kostbaar. Voor volgend jaar wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn voor het toevoegen van een bijsluiter of achterkant bij de BGSR-nota, en wat daar de kosten van zijn. Daarbij moet worden bedacht dat de aanslag in toenemende mate digitaal wordt verstuurd. De nadruk zal liggen op wat Rijnland met het geld doet.

De heer Van der Slot vraagt of de afdeling communicatie discussies over bijvoorbeeld medicijnrestenverwijderaars naar buiten brengt. Uiteindelijk gaat het om het belang van schoon water voor huidige en toekomstige generaties. Houdt communicatie zich alleen bezig met wat nu speelt, of ook met de toekomst?

Mevrouw Barnhoorn deelt mee dat communicatie zich met beide bezighoudt. Over lopende discussies wordt in overleg met de portefeuillehouder gecommuniceerd.

De heer Van der Slot licht toe dat ook communicatie hierover het begrip van de belastingbetaler vergroot.

Mevrouw Corbey waardeert het beeldmateriaal dat de afdeling gebruikt.

Zij plaatst een kanttekening bij het advies om de pers door te verwijzen naar communicatie als een VV-lid wordt benaderd om te reageren. Het gebeurt niet vaak, maar als het zich voor zou doen, zou zij het haar politieke taak vinden om de vraag vanuit haar perspectief te beantwoorden - tenzij het een heel technische vraag is.

Mevrouw Goldenberg onderschrijft dat het fracties vrijstaat om politiek te reageren. Als men minder ervaring heeft, kan verwijzing naar woordvoerders een optie zijn. Zij onderkent ook dat er verschil is tussen vragen over technische zaken en vragen om een politieke mening.

Mevrouw Corbey heeft een aantal suggesties.

Als in België een huis te koop staat, moet worden vermeld of dat in een overstromingsgevoelig gebied ligt. Dergelijke communicatie draagt enorm bij aan het waterbewustzijn.

Het zou handig zijn als Rijnland een app uitbrengt waarop berichten over water worden doorgegeven. Die app kan worden gekoppeld aan de kaarten over wateroverlast.

Rijnland kan fietsroutes met toelichtende informatieborden uitzetten. Rond bijvoorbeeld Haarlem kan in een tocht van 15 kilometer aandacht worden besteed aan alle aspecten van Rijnland.

Mevrouw Goldenberg deelt mee dat op dit moment wordt gesproken over het plaatsen van informatieborden bij waterzuiveringen en gemalen.

De heer Roorda vult aan dat bij gemalen kan worden vermeld welk gebied het bemaalt.

De heer Van Pareren suggereert om communicatie met de VV meer - of ook - via de app te laten plaatsvinden en minder per e-mail.

De heer Hazenoot vraagt in welke mate wordt gecommuniceerd met drinkwaterbedrijven en gemeenten om inzet te vragen op verlaging van het gebruik van water en het tegengaan van het dumpen van zaken in riolen die daar niet thuishoren.

Mevrouw Barnhoorn deelt mee dat het contact met drinkwaterbedrijven verloopt via relatiemanagement. Als dat leidt tot een communicatiebehoefte wordt haar afdeling daarvoor benaderd.

De heer Hazenoot vraagt of proactief wordt gewerkt aan waterbewustzijn. Wordt aan gemeenten gevraagd om naar aanleiding van incidenten in actie te komen? Of is dat een taak voor het bestuur?

De voorzitter deelt mee dat per casus wordt gezien via welk niveau, of welke niveaus, actie wordt ondernomen.

De heer Van Oeveren is een fervente volger op LinkedIn. Soms treft hij daar informatie aan die niet langs andere weg tot hem komt. Dat pleit wat hem betreft voor inzet op meer informatie aan de VV over calamiteiten en goede ontwikkelingen binnen Rijnland.

Hij zou het op prijs stellen als via de social media vooraankondigingen en terugkoppelingen worden gedaan over waar de VV het zal hebben dan wel over heeft gehad: "De VV spreekt vandaag over de Waterschapsverordening." "De VV heeft de verordening met groot enthousiasme omarmd." Daarmee toont Rijnland aan de buitenwereld wat zij doet. Het komt in gesprekken nog regelmatig voor dat men het waterschap associeert met drinkwater.

Mevrouw Barnhoorn denkt dat een vooraankondiging een goede suggestie is.

De voorzitter deelt mee dat het mogelijk is om persberichten standaard toe te zenden. Het nadeel daarvan is dat VV-leden dan veel berichten ontvangen. Datzelfde geldt voor de app. Het college wil de VV goed informeren maar niet overladen met informatie. Het zal zich daarover beraden.

Mevrouw Willemse waardeert eveneens de kwaliteit van het beeldmateriaal. Hoe komt dat tot stand? Wordt er een professioneel bureau ingezet?

Mevrouw Goldenberg deelt mee dat sommige medewerkers uitstekende foto's maken die in veel gevallen toereikend zijn. Voor campagnefoto's wordt soms uitgeweken naar een professioneel bureau. Zij ontvangt graag foto's van het werkgebied met een behoorlijk aantal MB's op pers@rijnland.net.

De voorzitter beveelt aan de afdeling communicatie bij fractiecampagnes te benaderen voor beeldmateriaal. Het is in alle situaties van belang dat Rijnland mooi en goed in beeld komt.

Mevrouw Goldenberg vraagt of de VV behoefte heeft aan workshops, bijvoorbeeld over social media en presenteren.

De voorzitter stelt voor dat de fracties de interne behoefte inventariseren en de uitkomst doorgeven.

### **13. Sluiting**

De voorzitter sluit de vergadering om 16.33 uur.